

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova! Salavat i selam neka je na Allahova poslanika, Muhammeda, s.a.v.s., njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ga slijede na putu islama!

Poštovana braćo i sestre, draga djeco i omladino, esselamu alejkum!

Poštovana braćo i sestre, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: „**Ono što je Allah dozvolio u svojoj Knjizi je halal, a što je zabranio je haram, a ono što je prešutio je afw, obilna Allahova milost i počteda, pa primite od Allaha Njegov obilni oprost, jer Allah zaista ništa nije zaboravio.**“

Što je dozvoljeno - halal a što zabranjeno - haram je pitanje koje je staro takoreći kao i ljudski rod. Tako vidimo da je kroz ljudsku povijest uvijek bilo dozvoljenih i zabranjenih stvari. Neke zabrane ili dozvole su dolazile direktno od Boga, a neke stvari su ljudi sami sebi dozvoljavali ili zabranjivali.

Bilo je onih koji su išli u krajnosti dozvoljavajući sebi sve ili gotovo sve, počevši od jela i pića, pa do kupoprodaje, poslovanja, intimnih odnosa i drugo, kao što je to bio slučaj s Perzijancima ili predislamskim mušricima (idolopoklonicima) u kojih je, između ostalog,

žena bila predmet nasljedstva i slično.

Na drugoj strani bili su oni koji su sebi zabranjivali čak i one stvari koje su inače dozvoljene, kao što je primjer kršćanskih monaha koji su se povlačili u asketizam (odricanje od svih dunjalučkih ljepota), konzumirajući samo određenu vrstu hrane, izbjegavajući čak čišćenje i kupanje do te mjere da se smatralo grijehom ukoliko čovjek opere noge, a odlazak u kupatilo smatrao činom grijeha i slabosti.

Dakle, ljudi su po pitanju dozvoljenih i zabranjenih stvari od pamtivijeka lutali i išli od jedne do druge krajnosti jer je mjerilo dobra i zla, halala i harama bio njihov razum koji bez božanske upute sigurno će da zaluta.

Uzmimo kao primjer da se u jednoj zemlji krava smatra svetom životinjom koja se ne kolje niti jede dok se na drugom dijelu svijeta jede sve što se kreće, počevši od skakavaca, crva, miševa, zmija i svih mogućih vrsta insekata.

Zbog svega ovoga, Uzvišeni Allah nam je poslao svoju Objavu i Poslanika Muhammeda, s.a.v.s., kako bi nas podučio onome što je halal kao i onome što je haram, kako ne bi lutali i dozvoljavali sebi ono što nam se sviđa, a zabranjivali ono što nam se ne sviđa.

Uzvišeni Allah opisuje one koji slijede Poslanika u onome što naređuje i zabranjuje kao one koji su na Pravom putu, koji žive ispravnim načinom života: „**Onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati ni da čita ni da piše, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvracati ih, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna im zabraniti, koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi. Zato će oni koji budu u njega vjerovali, koji ga budu podržavali i pomagali i svjetlo po njemu poslano slijedili - postići ono što budu željeli.**“ (El-E'araf, 157)

Braćo i sestre, poznavanje halala i harama, poznavanje Allahovih granica je znak ogromne Allahove milosti, jer je Njegov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „**Onaj kome Allah želi dobro podučiti ga razumijevanju vjere.**“, odnosno, podučiti ga halal i haramu.

Stoga, moramo se truditi da naučimo što je halal, a što haram u našoj vjeri kako ne bi zalutali i kako se ne bi doveli u situaciju da nam se haram uvuče u halal kao što je bio slučaj s jednim trgovcem koji je odlučio da obavi hadž.

Taj čovjek se bavio prodajom mlijeka. Bio je

vrijedan i trudio se ali ipak mu je posao slabo išao. Požali se jednom drugom trgovcu, a ovaj mu reče da mu je mlijeko gusto, pa da sipa malo vode i onda će ga bolje prodati. Čovjek poslušava savjet i počne sipati pola mlijeka, pola vode i posao mu tako dobro krenu te počne zarađivati puno novca. Jednog dana odluči da obavi hadž. U to vrijeme išlo se brodom do Džidde, pa na devama do Mekke.

Kad se ukrcao na brod sa ostalim hadžijama. Kako je putovanje bilo dugo, hadžije su kratile vrijeme, šetajući se po palubi. Tako i onaj trgovac mlijeka sjede na palubu, pa izvadi kesu da se preračuna, kad u tom trenutku skoči majmunče, koje je na brodu bilo maskota i zabava za mornare, te uhvati kesu s novcem, pa se uhvati za užad i pope na vrh broskog jarbola. Zatim majmun otvori kesu s novcem, počne vaditi jedan po jedan dukat, svaki obrne i onjuši, pa jedan baci u more a drugi u kesu. I tako stalno. Mornari i hadžije sa gledale to odozdo palube. Mornari se htjedoše da ga uhvate, ali hadžija im ne dade, nego reče: "... *Voda u vodu, a mlijeko na hadž...*" Kad je majmun sav novac razvrstao, zaveza kesu i baci je hadžiji.

Braćo i sestre, u narednim hutbama ćemo ako Bog da govoriti o principima na kojima počivaju propisi vezani za halal i za haram koji će nam pomoći da shvatimo istinu, kao i da spoznamo da nije sve haram kao što neki tvrde, niti je sve halal, nego da postoje mnoge jasne halal stvari kojih se treba pridržavati, kao i određene haram stvari kojih se treba, pod svaku cijenu, kloniti. Tim više jer živimo u podneblju gdje su mnogi harami sasvim normalna stvar pa smo im radi toga još više izloženi. Molim Uzvišenog Allaha da nas učini od onih koji dobro poznaju svoju vjeru, koji znaju što je halal i toga se pridržavaju i što je haram te ga se klone.

Amin!

Prethodne hutbe potražite na našoj stranici: www.medzlis-split.org
Pripremio: Vahid ef. Hadžić
Split, 03.03.2017.

